

Polisi Pleidleisio drwy Ddirprwy

RHEOLI ASED AU SEFYDLIADOL ROBECO

Egwyddorion Pleidleisio drwy Ddirprwy

Mae Rheoli Asedau Sefydliadol Robeco (o hyn ymlaen: Robeco) yn siarad o blaid Cynaliadwyedd Buddsoddi ac yn berchnogion gweithredol. Mae Robeco yn annog llywodraethu da ac arferion corfforaethol cynaliadwy, sy'n cyfrannu at greu gwerth hirdymor a grëir gan gyfranddalwyr. Mae pleidleisio drwy ddirprwy yn rhan o ddull Perchnogaeth Weithredol Robeco. Mae Robeco wedi mabwysiadu gweithdrefnau ysgrifenedig sydd wedi'u dylunio'n rhesymol i sicrhau ein bod yn pleidleisio er lles gorau ein cleientiaid. Mae polisi Robeco ar lywodraethu corfforaethol yn dibynnu ar set o egwyddorion y Rhwydwaith Llywodraethu Corfforaethol Rhyngwladol (ICGN), a dderbynnir yn rhyngwladol. Cafodd egwyddorion ICGN eu hadolygu ym mis Mehefin 2014. Y polisi pleidleisio drwy ddirprwy yw polisi safonol Robeco ac mae'n berthnasol i gronfeydd buddsoddi a bleidleisiodd dros RobecoSAM. Ar gyfer mandadau diamod, gall Robeco weithredu unrhyw bolisi pleidleisio drwy ddirprwy y mae'r cleient yn ei

Canllawiau Pleidleisio

Datganiadau ariannol ac archwilwyr allanol

1. Pleidleisio i gymeradwyo datganiadau ariannol, adroddiadau cyfarwyddwyr ac adroddiadau archwilwyr oni bai:
 - bod pryderon ynghylch dibynadwyedd cyfrifon neu weithdrefnau a ddilynir
 - bod y cwmni ddim yn ymateb i gwestiynau'r cyfranddalwyr i gael gwybodaeth
 - bod pryderon ynghlŷn â pherfformiad y cwmni ac nad oes gan gyfranddalwyr gyfle i fynegi eu hanfodlonrwydd drwy bleidleisio yn erbyn cynigion priodol gan nad ydynt wedi'u cynnwys ar y rhaglen.
2. Pleidleisio i benodi archwilwyr (statudol) ac am iawndal cysylltiedig oni bai:
 - bod y cwmni ddim yn ymateb i geisiadau'r cyfranddalwyr am wybodaeth
 - bod yr archwilydd yn cael ei newid yn sydyn a heb reswm da
 - Pleidleisio yn erbyn pan nad yw materion ynghylch cyfnod, ffioedd ac annibyniaeth yr archwiliad yn unol ag arferion gorau'r farchnad

Bwrdd Cyfarwyddwyr

3. Pleidleisio i ethol cyfarwyddwr a enwebwyd gan reolwyr oni bai:
 - bod perfformiad yr enwebai yn y gorffennol yn amlygu pryderon clir, gan gynnwys absenoldebau niferus yng nghyfarfodydd y bwrdd, ymddygiad troseddol neu achos o dorri cyfrifoldebau ymddiriedol.
 - bod y cyfarwyddwr enwebedig yn rywun o du mewn i'r cwmni neu'n gysylltiedig â'r cwmni ac nad yw'r bwrdd yn ddigon annibynnol yn unol â safonau lleol
 - bod y bwrdd ddim yn ddigon annibynnol yn unol â safonau lleol
 - bod cyfarwyddwr mwy addas wedi'i enwebu gan gyfranddalwyr ar gael ar gyfer yr etholiad
 - bod y bwrdd yn dangos amharodrwydd dro ar ôl tro i weithredu safonau llywodraethu da, megis arferion iawndal annerbyniol parhaus.
- bod yr enwebai yn ychwanegu at gyfansoddiad o safon isel o'i gymharu ag arferion gorau lleol o ran cyfnod swydd, amrywiaeth, sgiliau ac ymrwymadau allanol.

- bod y bwrdd yn methu â diwallu gofynion lleol ar amrywiaeth rhywedd. Mewn marchnad lle nad oes rheoleiddio, byddwn yn ymatal rhag cefnogi ethol cyfarwyddwyr os nad yw'r bwrdd wedi gwneud cynnydd rhesymol tuag at amrywiaeth rhywedd yn unol â safonau lleol.
4. Pleidleisio i gyfarwyddwyr bwrdd a enwebwyd i'r Pwyllgor Archwilio oni bai:
 - bod y Pwyllgor Archwilio ddim yn ddigon annibynnol yn unol â safonau lleol
 - bod gan y cyfarwyddwr ddiffyg gwybodaeth cyfrifeg neu ddiffyg profiad archwilio, ac nad oes gan y pwyllgor o leiaf un aelod gyda sgiliau perthnasol o'r fath.
 - bod pryder ynghylch ansawdd yr archwiliad, a lefel ac/neu amseriad gwiriad y cyfrifon archwiliedig.
 5. Pleidleisio i ethol cyfarwyddwr a enwebwyd gan gyfranddalwyr oni bai:
 - bod perfformiad yr enwebai yn y gorffennol yn amlygu pryderon clir
 - bod cyfarwyddwr mwy addas wedi'i enwebu gan reolwyr ar gael ar gyfer yr etholiad
 - Mewn achosion lle nad oes digon o wybodaeth yn cael ei datgelu, ymatal rhag pleidleisio
 6. Pleidleisio i faint bwrdd sefydlog, oni bai ei fod yn caniatáu nifer gormodol o aelodau.
 7. Pleidleisio i israddio'r bwrdd
 8. Asesu newidiadau yn strwythur neu faint y bwrdd yn ôl yr achos
 9. Pleidleisio i ryddhau'r bwrdd a'r rheolwyr oni bai:
 - bod pryderon clir ynghlŷn â pherfformiad y bwrdd a'r rheolwyr yn y cyfnod sy'n cael ei adolygu
 - bod cyfranddalwyr eraill yn cymryd camau cyfreithiol yn erbyn y bwrdd
 10. Pleidleisio yn erbyn indemniad cyfarwyddwyr gweithredol neu archwilwyr

Tâl

11. Asesu cynlluniau iawndal ar gyfer cyfarwyddwyr gweithredol fesul achos. Pleidleisio o blaid polisi tâl neu ei weithrediad oni bai:
 - bod y polisi yn methu ag alinio'r tâl gyda pherfformiad
 - bod y strwythur tâl yn rhoi ffocws gormodol ar berfformiad tymor byr
 - bod datgelu arferion tâl yn annigonol a bod yna bryderon am atebolrwydd y bwrdd
 - gormod o dâl yn cael ei bennu ac yn gyfrifol am achosi cost sylweddol i gyfranddalwyr

-

12. Pleidleisio yn erbyn y polisi tâl neu ei weithrediad os digwydd unrhyw un o'r isod:
- targedau perfformiad yn cael eu newid yn ôl-weithredol
 - taliadau unwaith ac am byth sylweddol yn cael eu gwneud heb feini prawf perfformiad
 - taliadau ymadael
 - Addewid o fuddion sylweddol (golden parachute) os daw cyflogaeth i ben gyda sbardun unigol
 - trefniadau sign-on a pheycynnau diswyddo sy'n fwy nag arferion gorau'r farchnad
 - trefniadau pensiwn yn sylweddol anghydnewys gyda'r gweithlu ehangach
 - gwneir taliadau bonws pan nad yw'r cwmni wedi gwneud elw yn y ddwy flynedd ddiwethaf
13. Pleidleisio i iawndal arfaethedig cyfarwyddwyr anweithredol oni bai:
- bod swm yr iawndal yn ormodol o ran safonau'r wlad neu'r diwydiant
 - bod y cynnig yn cynnwys buddion ymddeol
 - bod tâl yn cynnwys cymhellion amhriodol allai beryglu barn annibynnol cyfarwyddwyr annibynnol

Rheoli Cyfalaf

14. Pleidleisio i ddyraniad arfaethedig yr incwm, oni bai:
- nad yw'r taliad yn adlewyrchol o sefyllfa ariannol y cwmni
 - bod pryder nad yw'r polisi dychweliadau er budd cyfranddalwyr
 - bod gan y cwmni hanes o reoli cyfalaf gwael
15. Asesu cynigion i gymeradwyo cyhoeddiad dyledion a sicrhawyd gydag asedau'r cwmni fesul achos
16. Asesu cynigion i gynyddu pwerau dyled neu fenthyca fesul achos
17. Pleidleisio i geisiadau cyhoeddiad cyffredinol, oni bai:
- bod cyhoeddiad 100% yn fwy na'r cyfalaf a gyhoeddir ar hyn o bryd
 - bod diffyg hawliau rhagbrydol digonol gan gyhoeddiad
 - Cyhoeddiad yn fwy na chanllawiau arfer gorau'r farchnad heb gyfiawnhad priodol
18. Pleidleisio i gynyddu cyfalaf awdurdodedig oni bai:
- bod awdurdodiad newydd 100% yn fwy na'r awdurdodiad presennol
 - nad oes gan awdurdodiad newydd unrhyw hawliau rhagbrydol sy'n llai na 30% o'r awdurdodiad newydd heb ei dalu
 - bod y cyhoeddiad yn fwy na chanllawiau arfer gorau'r farchnad heb gyfiawnhad priodol
19. Pleidleisio yn erbyn cais cyhoeddiad o stoc dewisol gyda hawliau uwch i gyfranddaliadau cyffredin
20. Pleidleisio i gynlluniau ail-brynu ac ail-gyhoeddi cyfranddaliadau, oni bai:
- nad yw'r cynllun yn cynnwys unrhyw ddiogelwch yn erbyn prynu'n ôl neu ail-gyhoeddiad dethol
 - bod pryderon o gamddefnyddio cynlluniau ail-brynu ac ail-gyhoeddi (dethol)

- bod trafodion yn cael eu gwneud dan amodau anffafriol ar gyfer cyfranddalwyr

21. Pleidleisio i leihau ceisiadau cyfalaf, oni bai:

- bod telerau yn anffafriol i gyfranddalwyr

22. Pleidleisio i gynigion cyhoeddi dyled, oni bai:

- bod y cyhoeddiad yn ormodol o ystyried sefyllfa ariannol y cwmni
- bod gan y cyhoeddiad hawliau uwch i gyfranddaliadau cyffredin wrth gael ei drosi

Cyfuniadau a chaffaeliadau

23. Pleidleisio i gyfuniadau a chaffaeliadau oni bai:

- nad oes digon o wybodaeth ar gael ac/neu'n cael ei darparu i wneud penderfyniad deallus
- bod hawliau pleidleisio, dosbarthiad enillion neu unrhyw hawliau eraill y cyfranddaliwr yn cael eu newid yn anghyfartal
- nad yw'r strwythur yn dilyn y cyfuniad neu'r caffaeliad yn arddangos llywodraethu da
- nad yw'r cyfuniad yn ymddangos ei fod er budd cyfranddalwyr

24. Asesu cynigion i aildrefnu ac/neu ailstrwythuro fesul achos

Hawliau cyfranddaliwr

25. Asesu diwygiadau i erthyglau cysylltiadau neu siarter y cwmni fesul achos

- Pleidleisio yn erbyn newidiadau arfaethedig nad ydynt er budd gorau cyfranddalwyr lleiafrifol

26. Asesu diwygio gofyniad cworwm fesul achos

27. Pleidleisio i gynigion i newid i strwythur cyfalaf "un cyfranddaliad, un pleidlais"

28. Pleidleisio yn erbyn newid trothwy datgelu perchnogaeth stoc heblaw 5% (safon SEC)

29. Pleidleisio i benderfyniadau i newid cyfnod cyllidol cwmni, oni bai:

- mai'r cymhelliad yw celu gwybodaeth neu bŵer pleidleisio cyfranddalwyr er enghraifft, drwy ohirio'r Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol

30. Pleidleisio yn erbyn cyflwyno neu adnewyddu'r holl fecanweithiau yn erbyn newid dwylo, oni bai bod yr holl amodau isod yn cael eu diwallu:

- y mecanwaith wedi'i ddylunio i greu gwerth a pharhad hirdymor i'r holl gyfranddalwyr
- y mecanwaith ddim yn barhaol ei natur
- y mecanwaith heb gael ei ddylunio i hwyluso ymsefydliad rheolwyr
- y mecanwaith ddim yn caniatáu gwanhad sylweddol neu wrthdaro gyda buddion cyfranddalwyr
- mae gan y cwmni hanes o arferion llywodraethu da tuag at gyfranddalwyr lleiafrifol
- mae endid annibynnol llwyr yn pennu neu mae ganddo hawl o ran gweithredu'r mecanwaith

- nid oes gan y cwmni unrhyw fecanwaith arall yn ei le yn erbyn newid dwylo

31. Pleidleisio yn erbyn cymeradwyo eitemau a gynigir gan reolwyr lle nad yw gwybodaeth ar eu cyfer wedi cael ei ddatgelu

32. Pleidleisio yn erbyn bwndel o benderfyniadau os yw un neu fwy o'r eitemau yn creu pryder sylweddol i gyfranddalwyr

Cynigion cyfranddalwyr

33. Asesu cynigion cyfranddalwyr fesul achos:

- Pleidleisio i gynigion sydd â'r nod o gynyddu tryloywder ar faterion ESG perthnasol
- Pleidleisio i gynigion sy'n gwella'r gwerth hirdymor a grëir gan gyfranddalwyr
- Pleidleisio i gynigion sy'n mynd i'r afael â risgiau ESG perthnasol, ac eithrio pan fydd rheolwyr a'r bwrdd wedi arddangos ymdrechion priodol i liniaru risgiau o'r fath mewn ffordd dryloyw

Pynciau cymdeithasol ac amgylcheddol

Adrodd ar gynaliadwyedd

Mae datgeliad priodol o ffactorau risg cymdeithasol ac amgylcheddol sylweddol y mae busnes yn agored iddynt yn hanfodol i fuddsoddwyr. Mae'n darparu gwybodaeth ar faterion a allai gael effaith bresennol neu yn y dyfodol ar yrwyr gwerth cwmnïau, gwerth yr hyn a grëir gan gyfranddalwyr ac ar y gymdeithas a'r amgylchedd yn ei gyfanrwydd. Mae Robeco yn cefnogi penderfyniadau synhwyrol gan gyfranddalwyr sy'n gofyn i gwmnïau adrodd ar bolisiau cymdeithasol ac amgylcheddol sy'n berthnasol i'w busnes.

Rheoli amgylcheddol a newid hinsawdd

I gwmnïau mewn sectorau ag allyriadau uchel nad ydynt yn cydnabod digon ar effaith newid hinsawdd ar eu busnesau, byddwn yn gwrthwynebu'r eitem rhaglen sydd fwyaf priodol ar gyfer y mater hwnnw. I'r perwyl hwnnw, mae enwebu aelod atebol ar y bwrdd yn cymryd blaenoriaeth. Mae Robeco hefyd, fel rheol, yn cefnogi cynigion rhesymol gan gyfranddalwyr sy'n gofyn i gwmnïau baratoi a chynllunio ar gyfer risgiau newid hinsawdd lliniarol. Mae hyn yn cynnwys, ond nid yw wedi'i gyfyngu i, ddatrysiadau sy'n gofyn i gwmnïau adolygu eu heffeithlonrwydd ynni ac ystyried cynyddu'r defnydd o ynni adnewyddadwy.

Rheoli cyfalaf dynol ac amrywiaeth

Mae amrywiaeth rhywedd yn gwella llywodraethu corfforaethol, yn denu talent ac yn datblygu cyfalaf dynol, sy'n meithrin y gwerth a grëir nid yn unig mewn cwmnïau, ond hefyd i ran-ddeiliaid a chymdeithas. Mae Robeco fel arfer yn cefnogi datrysiadau rhesymol gan gyfranddalwyr sy'n gofyn i dargedau amrywiaeth penodol gael eu datgelu ac i'r bylchau cyflogau rhwng y ddau ryw mewn cwmnïau gael eu datgelu.

Cyfraniadau gwleidyddol a chyfraniadau lobïo

Mae tryloywder corfforaethol yn allweddol wrth ddeall risgiau buddsoddi cyfreithiol, i enw da a dilynol posib a allai godi o arferion lobïo a chyfraniadau gwleidyddol anhryloyw. Rhaid i'r treuliau hyn fod yn gyson â strategaeth cynaliadwyedd y cwmni a dylent

gael eu halinio â buddion hirdymor buddsoddwyr a rhan-ddeiliaid perthnasol eraill. Fel arfer, mae Robeco yn cefnogi cynigion cadarn gan gyfranddalwyr sy'n gofyn i gwmnïau adolygu eu gwariant gwleidyddol a'u gweithgareddau lobïo.

Mae'r polisi hwn yn darparu arweiniad di-gynhwysfawr ar sut mae ein hegwyddorion pleidleisio yn cael eu gweithredu. Pleidleisir ar gynigion nad ydynt wedi'u cynnwys yn y polisi hwn fesul achos.

Egwyddorion Llywodraethu Byd-eang ICGN

Mae'r egwyddorion a nodir isod yn atgynhychiad cywir o Egwyddorion Llywodraethu Byd-eang ICGN, a adolygwyd ym mis Mehefin, 2014 (Llundain, DU).

1.0 Cyfrifoldebau

1.1 Dyletswyddau

Dylai'r bwrdd weithredu ar sail ddeallus ac er budd gorau'r cwmni gydag ewyllys da, gofal a diwydrwydd, er budd cyfranddalwyr tra'n ystyried rhan-ddeiliaid perthnasol.

1.2 Cyfrifoldebau

Mae'r bwrdd yn atebol i gyfranddalwyr a rhan-ddeiliaid perthnasol ac yn gyfrifol am ddiogelu a chreu gwerth cynaliadwy dros y tymor hir. Wrth gyflawni eu rôl yn effeithiol, dylai aelodau'r bwrdd:

- arwain, adolygu a chymeradwyo strategaeth gorfforaethol a chynllunio ariannol, gan gynnwys gwariannau cyfalaf, caffaeliadau a diatriadau mawr;
- monitro effeithlonrwydd arferion llywodraethu, arferion amgylcheddol ac arferion cymdeithasol y cwmni, a chydymffurfio â chyfreithiau perthnasol;
- ymgorffori safonau uchel o foeseg busnes a goruchwyllo gweithrediad codau ymddygiad sy'n meithrin diwylliant corfforaethol o uniondeb;
- goruchwyllo'r rheolaeth o wrthdaro buddion posib, megis y rhai allai godi ynghylch trafodion parti perthnasol;
- goruchwyllo uniondeb systemau cyfrifeg ac adrodd y cwmni, ei gydymffurfiaid â safonau a dderbynnir yn rhyngwladol, effeithiolrwydd ei systemau o reolaeth fewnol, ac annibyniaeth y broses archwilio allanol;
- goruchwyllo gweithrediad rheoli risg effeithiol ac adolygu'r dull rheoli risg a'r polisiau yn rhagweithiol bob blwyddyn neu gydag unrhyw newid busnes sylweddol;
- sicrhau proses ffurfiol, deg a thryloyw ar gyfer enwebu, ethol a gwerthuso cyfarwyddwyr;
- penodi ac, os oes angen, cael gwared ar y prif weithredwr (CEO) a datblygu cynlluniau olynol;
- alinio tâl CEO ac uwch reolwyr gyda buddion tymor hirach y cwmni a'i gyfranddalwyr; a
- chynnal gwerthusiad bwrdd gwrthrychol ar sail reolaidd, gan geisio gwella effeithiolrwydd y bwrdd yn gyson.

1.3 Deialog

Dylai'r bwrdd sicrhau bod sianelau cyfathrebu ar gael ar gyfer deialog reolaidd ar faterion llywodraethu gyda chyfranddalwyr a rhan-ddeiliaid fel bo'n briodol. Dylai byrddau egluro gweithdrefnau o'r fath yn glir i gyfranddalwyr, gan gynnwys arweiniad sy'n ymwneud â chydymffurfio â datgelu a rheolau perthnasol eraill y farchnad.

1.4 Ymrwymiad

Dylai'r bwrdd gyfarfod yn rheolaidd i ryddhau ei ddyletswyddau a dylai cyfarwyddwyr ddyrannu digon o amser i baratoi a bod yn bresennol mewn cyfarfodydd y bwrdd. Dylai aelodau'r bwrdd wybod am y busnes, ei weithrediadau ac uwch reolwyr yn ddigon da i gyfrannu'n effeithiol i drafodaethau a phenderfyniadau'r bwrdd.

1.5 Cyfarwyddiaethau

Dylid ystyried nifer, a natur, y penodiadau i fwrdd a ddelir gan gyfarwyddwr unigol (y cadeirydd a chyfarwyddwyr gweithredol yn benodol) yn ofalus a'u hadolygu ar sail reolaidd a dylai graddau'r gallu sydd gan bob cyfarwyddwr unigol i ymgymryd â sawl cyfarwyddiaeth gael ei ddatgelu'n glir.

1.6 Anwytho

Dylai'r bwrdd gael proses anwytho ffurfiol yn ei lle ar gyfer pob cyfarwyddwr newydd fel eu bod yn wybodus am y cwmni cyn gynted â phosib ar ôl eu penodiad.

Dylid galluogi cyfarwyddwyr hefyd i loywi eu sgiliau a'u gwybodaeth yn rheolaidd er mwyn cyflawni eu cyfrifoldebau.

1.7 Pwyllgorau

Dylai'r bwrdd sefydlu pwyllgorau i drafod materion megis archwilio, tâl ac enwebu. Pan fydd y bwrdd yn penderfynu peidio â sefydlu'r fath bwyllgorau, dylai'r bwrdd ddatgelu'r ffaith a'r gweithdrefnau a ddefnyddir ganddo i gyflawni ei ddyletswyddau a'i gyfrifoldebau'n effeithiol.

1.8 Cyngor

Dylai'r bwrdd dderbyn cyngor ar ei gyfrifoldebau dan gyfraith a rheoliadau perthnasol, fel arfer gan ysgrifennydd y cwmni neu gwmsler cyffredinol mewnol. Yn ogystal, dylai'r bwrdd gael mynediad i gyngor annibynnol fel bo'n briodol ac ar draul y cwmni.

2.0 Arweinyddiaeth ac annibyniaeth

2.1 Cadeirydd a CEO

Dylai'r bwrdd gael arweinyddiaeth annibynnol. Dylid cael rhaniad clir o gyfrifoldebau rhwng cadeiryddiaeth y bwrdd a rheolaeth weithredol busnes y cwmni.

2.2 Prif gyfarwyddwr annibynnol

Dylai'r cadeirydd fod yn annibynnol ar ddyddiad y penodiad. Os nad yw'r cadeirydd yn annibynnol, dylai'r cwmni fabwysiadau strwythur priodol i liniaru unrhyw heriau posib yn codi o hyn, megis penodi prif gyfarwyddwr annibynnol . Dylai'r bwrdd egluro'r rhesymau pam fod y strwythur arweinyddiaeth hwn yn briodol a pharhau i adolygu'r strwythur. Mae prif gyfarwyddwr annibynnol hefyd yn darparu sianel werthfawr o gyfathrebu i gyfranddalwyr a chyfarwyddwyr petaent yn dymuno trafod pryderon yn ymwneud â'r cadeirydd.

2.3 Dilyniant

Fel eithriad, os fydd y bwrdd yn penderfynu y dylai CEO olynu i fod yn gadeirydd, dylai'r bwrdd gyfathrebu'n briodol gyda chyfranddalwyr o flaen llaw gan amlinellu rhesymeg sicr a darparu eglurhad manwl yn yr adroddiad blynyddol. Oni bai bod amgylchiadau eithriadol yn bodoli, dylid cael toriad mewn gwasanaeth rhwng y rolau, (e.e. cyfnod o ddwy flynedd).

2.4 Effeithiolrwydd

Y cadeirydd sy'n gyfrifol am arweinyddiaeth y bwrdd a sicrhau ei effeithiolrwydd. Dylai'r cadeirydd sicrhau diwylliant o fod yn agored a thrafodaeth feirniadol sy'n galluogi i amrediad o farn gael ei fynegi. Mae hyn yn cynnwys amlinellu rhaglen briodol ar gyfer y bwrdd a sicrhau bod digon o amser ar gael i drafod pob eitem ar y rhaglen. Dylid cael cyfleoedd hefyd i'r bwrdd wrando ar ystod priodol o uwch reolwyr.

2.5 Annibyniaeth

Yn yr adroddiad blynyddol, dylai'r bwrdd nodi enwau'r cyfarwyddwyr a ystyrir gan y bwrdd yn annibynnol ac sy'n gallu arfer barn annibynnol yn glir o unrhyw ddylanwad allanol. Dylai'r bwrdd nodi ei resymau os yw'n penderfynu bod cyfarwyddwr yn annibynnol er gwaethaf bodolaeth perthnasau neu amgylchiadau a allai ymddangos yn berthnasol i'w benderfyniad, gan gynnwys os yw'r cyfarwyddwr:

- yn gyflogedig, neu wedi cael ei gyflogi, mewn rhinwedd weithredol gan y cwmni neu is-gwmni ac nad oes cyfnod priodol wedi bod rhwng gorffen cyflogaeth o'r fath a gwasanaethu ar y bwrdd;
- yn, neu wedi bod o fewn cyfnod priodol yn, bartner, cyfarwyddwr neu uwch weithiwr darparwr gwasanaethau proffesiynol neu gytundebol materol i'r cwmni neu unrhyw un o'i is-gwmnïau;
- yn derbyn neu wedi derbyn tâl ychwanegol gan y cwmni ac eithrio ffi cyfarwyddwr, yn cymryd rhan yng nghynllun rhannu opsiynau'r cwmni neu gynllun cyflog sy'n ymwneud â pherfformiad, neu'n aelod o gynllun pensiwn y cwmni;
- â, neu wedi bod â, chysylltiadau teuluol agos gydag unrhyw un o ymgynghorwyr, cyfarwyddwyr neu uwch reolwyr y cwmni;
- â thraws-gyfarwyddiaethau neu â chysylltiadau sylweddol gyda chyfarwyddwyr eraill drwy gysylltiad â chwmnïau neu gyrff eraill;
- yn gyfranddaliwr sylweddol y cwmni, neu'n swyddog ,neu'n

- gysylltiedig fel arall â, cyfranddaliwr sylweddol y cwmni;
- yn, neu wedi bod yn, gyfarwyddwr enwebedig fel cynrychiolydd cyfranddalwyr lleiafrifol neu'r wladwriaeth;
- wedi bod yn gyfarwyddwr y cwmni am gyfnod o'r fath fel bod ei annibyniaeth ef/hi wedi gallu cael ei danseilio.

2.6 Cyfarfodydd annibynnol

Dylai'r cadeirydd gynnal cyfarfodydd yn rheolaidd gyda'r cyfarwyddwyr anweithredol heb i'r cyfarwyddwyr gweithredol fod yn bresennol. Yn ogystal, dylai'r cyfarwyddwyr anweithredol (dan arweiniad y prif gyfarwyddwr annibynnol) gyfarfod fel bo'n briodol, o leiaf unwaith y flwyddyn, heb i'r cadeirydd fod yn bresennol.

3.0 Cyfansoddiad a phenodi

3.1 Cyfansoddiad

Dylai'r bwrdd gynnwys mwyafrif o gyfarwyddwyr anweithredol, gyda'r mwyafrif ohonynt yn annibynnol, gan nodi y gallai'r arfer amrywio'n gyfreithlon o'r safon hon mewn cwmnïau rheoledig lle ffafrir i fâs critigol y bwrdd fod yn annibynnol. Dylid cael cymysgedd digonol o unigolion gyda gwybodaeth berthnasol, annibyniaeth, cymhwysedd, profiad o ddiwydiant ac amrywiaeth o bersectifau er mwyn meithrin herio, trafodaeth a gwneud penderfyniadau gwrthrychol yn effeithiol.

3.2 Amrywiaeth

Dylai'r bwrdd ddatgelu polisi'r cwmni ar amrywiaeth a ddylai gynnwys targedau mesuradwy er mwyn cyflawni amrywiaeth briodol ymhlith ei uwch reolwyr a'r bwrdd (gweithredol ac anweithredol) ac adrodd ar y cynnydd a wnaed wrth gyflawni targedau o'r fath.

3.3 Cyfnod Swydd

Dylai cyfarwyddwyr anweithredol wasanaethu am gyfnod priodol o amser er mwyn gwasanaethu'r bwrdd yn briodol heb danseilio annibyniaeth y bwrdd. Dylai'r pwyllgor enwebu adolygu hyd cyfnod swydd pob cyfarwyddwr yn rheolaidd er mwyn caniatáu adnewyddiad ac amrywiaeth y bwrdd.

3.4 Proses benodi

Dylai'r bwrdd ddatgelu'r broses ar gyfer enwebu ac ethol / ail-ethol cyfarwyddwr ynghyd â'r wybodaeth ynghylch ymgeiswyr y bwrdd sy'n cynnwys:

- pwy yw aelodau'r bwrdd a'r rhesymeg dros eu penodi;
- cymwyseddau craidd, cymwysterau a chefnidir proffesiynol;
- mandadau bwrdd a rheoli diweddar a phresennol mewn cwmnïau eraill, yn ogystal â rolau arwyddocaol ar sefydliadau dielw/elusennol;
- ffactorau sy'n effeithio ar annibyniaeth, gan gynnwys perthynas/perthnasau â chyfranddalwyr sy'n rheoli;
- hyd cyfnod y swydd;
- presenoldeb mewn cyfarfodydd bwrdd a phwyllgorau; ac
- unrhyw gyfranddaliadau yn y cwmni.

3.5 Enwebiadau

Dylai'r bwrdd sicrhau bod cyfranddalwyr yn gallu enwebu ymgeiswyr ar gyfer penodiadau ar y bwrdd. Dylid cynnig ymgeisyddiaethau o'r fath i bwyllgor priodol y bwrdd priodol a, yn amodol ar drothwy enwebu priodol, chael eu henwebu'n uniongyrchol ar brocsi'r cwmni.

3.6 Etholiadau

Dylai aelodau'r bwrdd fod yn ymwybodol o'u hatebolrwydd i gyfranddalwyr. Efallai y bydd mecanweithiau atebolrwydd yn gofyn i gyfarwyddwyr sefyll mewn etholiad ar sail flynyddol neu sefyll etholiad o leiaf unwaith bob tair blynedd. Dylai cyfranddalwyr gael pleidlais ar wahân ar gyfer etholiad pob cyfarwyddwr, gyda phob ymgeisydd yn cael ei gymeradwyo gan fwyafrif syml y cyfranddaliadau a bleidleisiodd.

3.7 Gwerthuso

Dylai'r pwyllgor enwebu werthuso'r broses ar gyfer adolygiad trwyadl o berfformiad y bwrdd, ysgrifennydd y cwmni (os oes swydd o'r fath yn bod), pwyllgorau'r bwrdd a chyfarwyddwyr unigol cyn iddynt gael eu cynnig ar gyfer ail-etholiad. Dylai'r bwrdd hefyd ymgysylltu ag ymgynghorydd annibynnol allanol bob hyn a hyn (bob tair blynedd os oes modd) er mwyn cynnal y gwerthusiad. Dylai'r cyfarwyddwyr anweithredol, dan arweiniad y prif gyfarwyddwr annibynnol, fod yn gyfrifol am werthusiad perfformiad y cadeirydd, gan ystyried barn y swyddogion gweithredol. Dylai'r bwrdd ddatgelu'r broses ar gyfer gwerthuso ynghyd ag, cyn belled ag sy'n rhesymol bosib, unrhyw faterion perthnasol o bwys a gyfyd o'r casgliadau ac unrhyw gamau gweithredu a gymerwyd o ganlyniad.

3.8 Pwyllgor enwebu

Dylai'r bwrdd sefydlu pwyllgor enwebu sy'n cynnwys cyfarwyddwyr anweithredol, gyda'r mwyafrif ohonynt yn annibynnol. Dylai prif rôl a chyfrifoldebau'r pwyllgor enwebu gael eu disgrifio yng nghylch gorchwyl y pwyllgor. Mae hyn yn cynnwys:

- datblygu matrices sgiliau drwy baratoi disgrifiad o'r rolau, y profiad a'r galluoedd dymunol sydd eu hangen ar gyfer pob penodiad, ac yna gwerthuso cyfansoddiad y bwrdd.
- arwain y broses ar gyfer penodiadau'r bwrdd a chynnig argymhellion i gyfranddalwyr ar gyfarwyddwyr i'w hethol a'u hail-ethol;
- cynnal yr egwyddor o annibyniaeth cyfarwyddwr drwy fynd i'r afael â gwrthdaro buddiannau (a gwrthdaro buddiannau bosib) ymhlith aelodau'r pwyllgor a rhwng y pwyllgor a'i ymgynghorwyr yn ystod y broses enwebu.
- ystyried a bod yn gyfrifol am benodi ymgynghorwyr annibynnol ar gyfer recriwtio neu werthuso gan gynnwys eu dethol a thelerau ymgysylltu a datgelu'n gyhoeddus pwy ydynt ynghyd â'u ffioedd ymgynghori;
- cynnal deialog gyda chyfranddalwyr ar y pwnc o enwebiadau'r bwrdd naill ai'n uniongyrchol neu drwy'r bwrdd; a
- chynllunio olyniaeth y bwrdd.

4.0 Diwylliant corfforaethol

4.1 Codau ymddygiad/moeseg

Dylai'r bwrdd fabwysiadu safonau uchel o foeseg busnes drwy godau ymddygiad /moeseg (neu gyfrwng tebyg) a goruchwylio diwylliant o uniondeb, er gwaethaf normau moesegol a safonau cyfreithiol amrywiol mewn gwahanol wledydd. Dylai hyn dreiddio i bob agwedd o weithrediadau'r cwmni, gan sicrhau bod ei weledigaeth, ei genhadaeth a'i amcanion yn foesegol gadarn ac yn arddangos ei werthoedd. Dylid cyfathrebu ac integreiddio codau'n effeithiol i strategaeth a gweithrediadau'r cwmni, gan gynnwys systemau rheoli risg a strwythurau tâl.

4.2 Llwgrwobrwyo a llygredd

Dylai'r bwrdd sicrhau bod rheolwyr wedi gweithredu polisïau a gweithdrefnau caeth yn briodol er mwyn lliniaru'r risg o lwgrwobrwyo a llygredd neu gamymddygiad arall. Dylai polisïau a gweithdrefnau o'r fath gael eu cyfathrebu i gyfranddalwyr a phartion eraill â diddordeb.

4.3 Canu'r Gloch

Dylai'r bwrdd sicrhau bod gan y cwmni fecanwaith annibynnol, cyfrinachol yn ei lle lle gall gweithiwr, cyflenwr neu ran-ddeiliad arall (heb ofni cosb) godi materion sy'n achosi pryder penodol o ran achosion posib neu amheus o dorri cod moeseg y cwmni neu gyfraith lleol.

4.4 Lobïo gwleidyddol

Dylai'r bwrdd gael polisi ar ymgysylltiad gwleidyddol, sy'n ymdrin â lobïo a chyfraniadau i achosion neu ymgeiswyr gwleidyddol lle caniateir hynny o dan y gyfraith, a sicrhau bod buddion a risgiau'r dull a ddilynir wedi'u deall, yn cael eu monitro, yn dryloyw ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

4.5 Gweithwyr yn ymdrin â chyfranddaliadau

Dylai'r bwrdd ddatblygu rheolau clir ynglŷn ag unrhyw fasnachu gan gyfarwyddwyr a gweithwyr yn sicrwydd y cwmni ei hun. Ni ddylai unigolion elwa'n uniongyrchol nac yn anuniongyrchol o wybodaeth nad yw'n gyffredinol ar gael i'r farchnad.

4.6 Ymddygiad

Dylai'r bwrdd feithrin diwylliant corfforaethol sy'n sicrhau bod gweithwyr yn deall eu cyfrifoldeb am ymddygiad priodol. Dylid cael lefel bwrdd priodol a hyfforddiant staff ym mhob agwedd sy'n ymwneud â diwylliant a moeseg corfforaethol. Dylai diwydrwydd dyladwy a rhaglenni monitro fod yn eu lle i alluogi i staff ddeall codau ymddygiad perthnasol a'u gweithredu'n effeithiol i osgoi'r cwmni rhag cael ei gysylltu ag ymddygiad amhriodol.

5.0 Goruchwyllo risg

5.1 Goruchwyllo rhagweithiol

Dylai'r bwrdd oruchwyllo, adolygu a chymeradwyo'r dull rheoli risg yn rhagweithiol a rheolaidd neu gydag unrhyw newid busnes arwyddocaol a bodloni ei hun fod y dull yn gweithredu'n effeithiol. Ni ellir gwahanu strategaeth a risg a dylent dreiddio i holl drafodaethau'r bwrdd ac felly, dylai'r bwrdd ystyried ystod o ddeilliannau tebygol a allai arwain o'i broses gwneud penderfyniadau a'r gweithrediadau sydd eu hangen i reoli'r deilliannau hynny.

5.2 Dull cynhwysfawr

Dylai'r bwrdd fabwysiadu dull cynhwysfawr ar gyfer goruchwyllo risg sy'n cynnwys holl agweddau materol o risg gan gynnwys risgiau ariannol, strategol, gweithredol, amgylcheddol a chymdeithasol (gan gynnwys goblygiadau gwleidyddol a chyfreithiol risgiau o'r fath), yn ogystal ag unrhyw ganlyniadau ar enw da.

5.3 Diwylliant risg

Dylai'r bwrdd arwain drwy esiampl a meithrin diwylliant risg effeithiol sy'n annog natur agored a herio barnau a thybiaethau yn feiriadol. Dylid gwerthuso diwylliant y cwmni o ran risg a'r broses a ddilynrir i godi a datrys materion o fewn y cwmni, ar adegau sy'n briodol i'r sefyllfa.

5.4 Proses ddynamig

Dylai'r bwrdd sicrhau bod risg yn cael ei adlewyrchu'n briodol yn strategaeth a dyraniad cyfalaf y cwmni. Gan hynny, dylid rheoli risg mewn ffordd resymol, annibynnol briodol, dynamig a blaengar. Dylai'r broses hon o reoli risgiau fod yn barhaus a chynnwys ystyriaeth o ystod o effeithiau tebygol.

5.5 Pwyllgor risg

Er mai'r bwrdd llawn sy'n gyfrifol yn y pen draw am ddull rheoli risg y cwmni, gall sefydlu pwyllgor risg (boed yn bwyllgor risg unigol, yn bwyllgor risg cyfunol gydag enwebu a llywodraethu, strategaeth, archwilio neu arall) fod yn fecanwaith effeithiol i ddod â'r tryloywder, y ffocws a'r farn annibynnol sydd ei angen i oruchwyllo dull rheoli risg y cwmni.

6.0 Tâl

6.1 Aliniad

Dylid dylunio tâl yn effeithiol i alinio buddion y CEO a'r uwch reolwyr gyda buddion y cwmni a'i gyfranddalwyr. Dylai tâl fod yn rhesymol a theg a dylid pennu'r cwantwm yng nghyd-destun y cwmni yn ei gyfanrwydd.

6.2 Perfformiad

Dylai mesur perfformiad integreiddio ystyriaethau risg fel nad

oes unrhyw wobrau am gymryd risgiau amhriodol ar draul y cwmni a'i gyfranddalwyr. Dylai elfennau sy'n ymwneud â pherfformiad fod yn llym a chael eu mesur dros amserlenni, a chyda methodoleg, sy'n helpu i sicrhau bod tâl perfformiad yn cyfateb yn uniongyrchol gyda'r gwerth parhaus a grëir. Dylai cwmnïau gynnwys darpariaethau yn eu cynlluniau cymhellol sy'n galluogi i'r cwmni wrthod talu unrhyw swm, neu adfer symiau a dalwyd ('adfachu'), yn achos camymddwyn difrifol neu gamddywediad materol yn natganiadau ariannol y cwmni.

6.3 Datgeliad

Dylai'r bwrdd ddatgelu polisi tâl clir, dealladwy a chynhwysfawr sydd wedi'i alinio gydag amcanion strategol hirdymor y cwmni. Dylai'r adroddiad tâl hefyd ddisgrifio, ar sail unigol, sut gafodd gwobrwyon a ganiatawyd i uwch reolwyr a'r CEO eu penderfynu a'u pennu'n briodol yng nghyd-destun perfformiad sylfaenol y cwmni mewn unrhyw flwyddyn benodol. Mae hyn yn cynnwys eitemau nad ydynt yn arian parod megis yswiriant cyfarwyddwr a swyddog, manteision ymylol a thelerau pecynnau diswyddo os o gwbl.

6.4 Perchnogaeth cyfranddaliad

Dylai'r bwrdd ddatgelu polisi'r cwmni ynghylch perchnogaeth cyfranddaliadau gan y CEO ac uwch reolwyr. Dylai hyn gynnwys polisi'r cwmni ynglŷn â sut ellir cyflawni gofynion perchnogaeth cyfranddaliadau a pha mor hir y dylent gael eu cadw. Dylid dwyn perswâd i beidio â defnyddio deilliadau neu strwythurau eraill sy'n galluogi i amlygiad unigolyn i gyfranddaliadau'r cwmni gael ei warchod.

6.5 Cymeradwyo cyfranddaliwr

Dylai cyfranddalwyr gael y cyfle i bleidleisio ar bolisiâu tâl, yn enwedig pan fydd newid sylweddol i strwythurau tâl yn cael ei gynnig neu pan fydd nifer sylweddol o gyfranddalwyr wedi gwrthwynebu datrysiad tâl. Yn benodol, dylai cynlluniau tâl sy'n seiliedig ar gyfranddaliadau fod yn amodol i gymeradwyaeth cyfranddalwyr cyn cael eu gweithredu.

6.6 Cymhelliad gweithwyr

Dylai'r bwrdd sicrhau bod datblygu strwythurau tâl ar gyfer gweithwyr y cwmni yn atgyfnerthu, ac nid yn tanseilio, y gwerth a grëir yn barhaus. Dylai tâl yn seiliedig ar berfformiad i staff ymgorffori risg, gan gynnwys mesur dychweliadau wedi'u haddasu ar gyfer risg, i helpu i sicrhau nad oes unrhyw risgiau amhriodol nac anfwriadol yn cael eu darparu fel cymhelliant. Er bod elfen fwyaf y mwyafrif o dâl cymhelliad i weithwyr yn debygol o fod yn seiliedig ar arian parod, dylai'r rhaglenni hyn gael eu dylunio a'u gweithredu mewn modd sy'n gyson â gyrwyr perfformiad hirdymor y cwmni.

6.7 Cyflog cyfarwyddwr anweithredol

Dylai'r bwrdd sicrhau bod tâl ar gyfer cyfarwyddwr anweithredol a/neu gadeirydd anweithredol yn cael ei strwythuro mewn ffordd sy'n sicrhau annibyniaeth, gwrthrychedd ac aliniad gyda buddion cyfranddalwyr. Ni ddylai cyflog yn seiliedig ar berfformiad

gael ei ganiatáu i gyfarwyddwyr anweithredol a chadeiryddion anweithredol.

6.8 Pwyllgor tâl

Dylai'r bwrdd sefydlu pwyllgor tâl sy'n cynnwys cyfarwyddwyr anweithredol, gyda'r mwyafrif ohonynt yn annibynnol.

Dylai prif rôl a chyfrifoldebau'r pwyllgor tâl gael eu disgrifio yng nghylch gorchwyl y pwyllgor. Mae hyn yn cynnwys:

- a) penderfynu ar ac argymhell athroniaeth a pholisi tâl y cwmni i'r bwrdd;
- b) dylunio, gweithredu, monitro a gwerthuso cymhelliad yn seiliedig ar gyfranddaliadau byrdymor a hirdymor a chynlluniau buddion eraill, gan gynnwys trefniadau pensiwn, i'r CEO ac uwch reolwyr;
- c) sicrhau bod gwrthdaro buddiannau ymhlith aelodau'r pwyllgor a rhwng y pwyllgor a'i ymgynghorwyr yn cael ei osgoi;
- d) penodi unrhyw ymgynghorydd tâl annibynnol gan gynnwys eu dethol a thelerau ymgysylltu a datgelu pwy ydynt a'u ffioedd ymgynghori; a
- e) chynnal cyfrathrebu priodol gyda chyfranddalwyr ar y pwnc o dâl naill ai'n uniongyrchol neu drwy'r bwrdd.

7.0 Adrodd ac archwilio

7.1 Datgeliad cynhwysfawr

Dylai'r bwrdd gyflwyno asesiad cytbwys a dealladwy o sefyllfa a rhagolygon y cwmni yn yr adroddiad a'r cyfrifon blynyddol er mwyn i gyfranddalwyr allu asesu perfformiad, model busnes, strategaeth a rhagolygon hirdymor y cwmni.

7.2 Materoldeb

Dylai'r bwrdd ddatgelu gwybodaeth berthnasol a materol yn amserol er mwyn caniatáu i gyfranddalwyr ystyried gwybodaeth sy'n cynorthwyo i adnabod risgiau a ffynonellau creu cyfoeth. Dylai materion sy'n berthnasol i'r cyfranddaliwr gael eu hamlinellu'n gryno yn yr adroddiad blynyddol, neu ddatgeliadau cyferth, a'u cymeradwyo gan y bwrdd ei hun.

7.3 Cadarnhad

Dylai'r bwrdd gadarnhau bod adroddiad a chyfrifon blynyddol y cwmni yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa a rhagolygon y cwmni. Fel bo'n briodol, gan ystyried rhwymedigaethau statudol a rheoleiddio ym mhob awdurdodaeth, dylai'r wybodaeth a ddarperir yn yr adroddiad a'r cyfrifon blynyddol:

- a) fod yn berthnasol i benderfyniadau buddsoddi, gan alluogi i gyfranddalwyr werthuso risgiau, perfformiad yn y gorffennol a'r presennol, ac i ddod i gasgliadau ynglŷn â pherfformiad yn y dyfodol;
- b) alluogi i gyfranddalwyr, sy'n rhoi'r cyfalaf risg, gyflawni eu cyfrifoldebau fel perchnogion i asesu rheolaeth y cwmni a'r strategaethau a fabwysiadwyd;

- c) fod yn bortread cywir o'r digwyddiadau y mae'n honni i fod yn eu cynrychioli;
- d) yn gyffredinol, fod yn niwtral ac adrodd am weithgarwch mewn ffordd deg a diduedd ac eithrio lle ceir ansicrwydd. Dylai doethineb orchfygu mewn modd fel nad yw asedau ac incwm yn cael eu gorbwysleisio ac nad yw rhwymedigaethau a threuliau yn cael eu tanndatgan. Dylai sylwedd fod yn gryfach na'r ffurf. Dylai unrhyw eitemau oddi ar y fantolen gael eu datgelu'n briodol;
- e) fod yn brofadwy fel bod dull a methodoleg systematig yn cael eu defnyddio'r un pryd â phan ddeuir i gasgliad;
- f) gael ei chyflwyno mewn ffordd sy'n galluogi i rywun gymharu perfformiad yr endid dros amser ac yn erbyn endidau eraill; ac
- g) adnabod yr 'egwyddor cydweddu' sy'n gofyn i dreuliau gydweddu â refeniw.

7.4 Risg diddyledrwydd

Dylai'r bwrdd gadarnhau yn yr adroddiad blynyddol ei fod wedi gwneud asesiad cadarn o sefyllfa'r cwmni ac unrhyw risgiau materol, gan gynnwys ei ddiddyledrwydd a hylifedd fyddai'n bygwth ei hyfywdra. Dylai'r bwrdd ddatgan p'un a, yn ei farn ef, fyddai'r cwmni'n gallu diwallu ei rwymedigaethau fel maent yn ddyledus a pharhau i weithredu yn y dyfodol rhagweladwy, gan egluro unrhyw dybiaethau cefnogol a

risgiau neu ansicrwydd sy'n berthnasol i hynny a sut maent yn cael eu rheoli. Yn benodol, dylai datgeliad ar risg gynnwys disgrifiad o:

- a) risg yng nghyd-destun strategaeth y cwmni;
- b) risg i'r dychweliadau a ddisgwylir gan gyfranddalwyr gyda ffocws ar ganlyniadau allweddol;
- c) goruchwyllo, dull a phrosesau risg;
- d) sut mae gwersi a ddysgwyd wedi cael eu defnyddio i wella deilliannau yn y dyfodol; a
- e) prif risgiau i fodel busnes y cwmni a chyflawniad ei amcanion strategol, gan gynnwys risgiau allai fygwth ei hyfywdra.

7.5 Gwybodaeth anariannol

Dylai'r bwrdd ddarparu adroddiad integredig sy'n rhoi perfformiad hanesyddol yn ei gyd-destun, a darlunio'r risgiau, y cyfleoedd a'r rhagolygon ar gyfer y cwmni yn y dyfodol, gan gynorthwyo cyfranddalwyr i ddeall amcanion strategol y cwmni a'i gynydd tuag at eu diwallu.

Dylai datgeliadau o'r fath:

- a) fod yn gysylltiedig â model busnes y cwmni;
- b) fod yn llawn gwybodaeth wirioneddol a chynnwys elfennau blaengar lle bydd hynny'n gwella dealltwriaeth;
- c) disgrifio strategaeth a risgiau a chyfleoedd cysylltiedig y cwmni, ac egluro rôl y bwrdd wrth asesu a goruchwyllo strategaeth a rheolaeth risgiau a chyfleoedd;
- d) fod yn hygyrch a'u hintegreiddio'n briodol gyda gwybodaeth arall sy'n galluogi i gyfranddalwyr gael darlun o'r cwmni cyfan;
- e) defnyddio dangosyddion perfformiad allweddol sy'n gysylltiedig â strategaeth a hwyluso cymariaethau;
- f) defnyddio matrices amcanion lle fyddant yn briodol ac amcangyfrifon yn seiliedig ar dystiolaeth

os na fyddant yn briodol; a

g) gael eu cryfhau ble bo'n bosib gan sicrwydd annibynnol a gynhelir bob blwyddyn gan roi sylw i safonau datgelu sefydledig.

7.6 Rheolaethau mewnol

Dylai'r bwrdd oruchwylio'r gwaith o sefydlu a chynnal system effeithiol o reolaeth fewnol a ddylai gael ei mesur

yn erbyn safonau archwilio mewnol a dderbynnir yn rhyngwladol a'i phrofi am ei digonolrwydd o bryd i'w gilydd. Os na fydd swyddogaeth archwilio mewnol wedi cael ei sefydlu, dylid datgelu'r rhesymau llawn am hyn yn yr adroddiad blynyddol, yn ogystal ag egluro sut y cafwyd sicrwydd digonol o effeithiolrwydd y system o reolaethau mewnol.

7.7 Archwiliad allanol annibynnol

Dylai'r bwrdd gyhoeddi'r adroddiad gan archwilydd allanol a ddylai ddarparu barn annibynnol a gwrthrychol p'un a yw'r cyfrifon yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol a pherfformiad y cwmni. Dylid enwi'r partner ymgysylltu yn yr adroddiad archwilio a dylai'r cwmni gyhoeddi ei bolisi ar gylchdro cwmnïau archwilio. Os fydd yr archwilydd yn ymddiswyddo, yna dylid cyhoeddi'r rhesymau dros yr ymddiswyddiad yn gyhoeddus gan yr archwilydd sy'n ymddiswyddo.

7.8 Ffioedd di-archwilio

Dylai'r pwyllgor archwilio, hyd y bo'n ymarferol, gymeradwyo unrhyw wasanaethau di-archwilio a ddarperir gan yr archwilydd allanol a ffioedd perthnasol i sicrhau nad ydynt yn tanseilio annibyniaeth yr archwilydd. Dylai'r ffioedd di-archwilio gael eu datgelu yn yr adroddiad blynyddol gydag eglurhad lle bo'n briodol. Fel arfer, dylai ffioedd di-archwilio fod yn llai na'r ffi archwilio ac, os nad ydyw, dylid rhoi eglurhad clir pam ei fod yn angenrheidiol i'r archwilydd ddarparu'r gwasanaethau hyn a sut gafodd annibyniaeth a gwrthrychedd yr archwiliad ei sicrhau.

7.9 Pwyllgor archwilio

Dylai'r bwrdd sefydlu pwyllgor archwilio sy'n cynnwys cyfarwyddwyr anweithredol, gyda'r mwyafrif ohonynt yn annibynnol. Dylai o leiaf un aelod o'r pwyllgor archwilio gael profiad ariannol diweddar a pherthnasol . Ni ddylai cadeirydd y bwrdd fod yn gadeirydd y pwyllgor archwilio, ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol y dylid eu hegluro yn yr adroddiad blynyddol. Dylai prif rôl a chyfrifoldebau'r pwyllgor archwilio gael eu disgrifio yng nghylch gorchwyl y pwyllgor. Mae hyn yn cynnwys:

- monitro uniondeb y cyfrifon ac unrhyw gyhoeddiadau ffurfiol sy'n ymwneud â pherfformiad ariannol y cwmni, ac adolygu barn adrodd ariannol arwyddocaol a gynhwysir ynddynt;
- cadw golwg ar brif bolisiau cyfrifeg a barn cyfrifeg a ddylai fod yn unol â safonau cyfrifeg a dderbynnir yn rhyngwladol, a datgelu polisiau o'r fath yn nodiadau cyfrifon y cwmni;

- cytuno ar isafswm sgôp yr archwiliad fel y'i pennir gan gyfraith berthnasol ac unrhyw sicrwydd arall y mae'r cwmni ei angen. Dylai cyfranddalwyr (sy'n bodloni trothwy cyfranddaliad rhesymol) gael cyfle i ymestyn sgôp yr archwiliad sydd ar y gweill neu drafod canlyniadau'r archwiliad sydd wedi'i gwblhau os ydynt yn dymuno;
- sicrhau ei hun o ansawdd yr archwiliad a wnaed gan yr archwilwyr allanol ac asesu effeithiolrwydd ac annibyniaeth yr archwilydd bob blwyddyn. Mae hyn yn cynnwys goruchwylio'r penodiad, yr ail-benodiad ac, os oes angen, diswyddiad yr archwilydd allanol a thalu'r archwilydd. Dylid cael tryloywder o flaen llaw pan fydd yr archwiliad yn cael ei dendro fel bod cyfranddalwyr yn gallu ymgysylltu â'r cwmni mewn perthynas â'r broses, os ydynt yn dymuno;
- cael deialog briodol gyda'r archwilydd allanol heb bresenoldeb rheolwyr a goruchwylio'r rhyngweithiad rhwng rheolwyr a'r archwilydd allanol, gan gynnwys adolygu'r llythyr rheolwyr a ddarperir gan yr archwilwyr allanol a goruchwylio ymateb y rheolwyr; ac
- adrodd ar ei waith a'i gasgliadau yn yr adroddiad blynyddol.

8.0 Cyfarfodydd cyffredinol

8.1 Adnabod cyfranddalwyr

Dylai'r bwrdd sicrhau bod y cwmni'n cadw cofnod o berchnogion cofrestredig ei gyfranddaliadau neu'r rhai sydd â hawliau pleidleisio dros ei gyfranddaliadau. Dylai cyfranddalwyr cofrestredig, neu eu hasiantiaid, ddarparu manylion adnabod perchnogion buddiol, neu'r sawl sydd â hawliau pleidleisio, i'r cwmni (lle nad yw rheolau anhysbysrwydd yn atal hyn) pan ofynnir amdanynt, yn amserol. Dylai cyfranddalwyr allu adolygu'r cofnod hwn o berchnogion cofrestredig cyfranddaliadau neu'r rhai sydd â hawliau pleidleisio dros gyfranddaliadau.

8.2 Rhybudd

Dylai'r bwrdd sicrhau bod rhaglen y cyfarfod cyffredinol yn cael ei bostio ar wefan y cwmni o leiaf unwaith y mis cyn i'r cyfarfod gael ei gynnal. Dylai'r rhaglen gynnwys rhestr priodol o eitemau a dyddiad a lleoliad y cyfarfod ynghyd â gwybodaeth ynglŷn â'r materion sydd angen eu penderfynu yn y cyfarfod.

8.3 Dyddiad cau pleidleisio

Dylai'r bwrdd gyhoeddi dyddiad clir erbyn pryd y dylai cyfranddalwyr bleidleisio. Dylid terfynu'r arfer o flocio cyfranddaliadau neu ofynion ar gyfer cyfranddaliadau hir.

8.4 Mecanweithiau pleidleisio

Dylai'r bwrdd hyrwyddo mecanweithiau pleidleisio effeithlon a hygyrch sy'n galluogi i gyfranddalwyr gymryd rhan mewn cyfarfodydd cyffredinol, naill ai wyneb yn wyneb neu o bell, drwy ddulliau electroneg os yn bosib neu drwy'r post, ac ni ddylent greu rhwystrau diangen.

8.5 Datgelu pleidlais

Dylai'r bwrdd sicrhau bod gwerth cyfartal yn cael ei roi i bleidleisiau p'un a ydynt wedi'u bwrw wyneb yn wyneb neu'n absennol, a dylid cyfri pob pleidlais yn briodol a'u cofnodi drwy bleidlais. Dylai canlyniad y bleidlais, y gorchymyn pleidleisio (adrodd o blaid, yn erbyn neu ymatal ar wahân) a lefelau pleidleisio ar gyfer pob cynnig gael eu cyhoeddi'n ddiymdroi ar ôl y cyfarfod ar wefan y cwmni.

Os fydd cynnig a gefnogir gan y bwrdd wedi cael ei wrthwynebu gan gyfran sylweddol o bleidleisiau, yna dylai'r cwmni egluro pa gamau a gymerwyd i ddeall ac ymateb i'r pryderon a arweiniodd at gyfranddalwyr yn pleidleisio yn erbyn argymhelliad y bwrdd.

9.0 Hawliau cyfranddalwyr

9.1 Dosbarthiadau cyfranddaliadau

Dylai'r bwrdd ddatgelu digon o wybodaeth ynghylch nodweddion materol holl ddosbarthiadau'r cwmni ynghyd â chyfres o gyfranddaliadau yn amserol. Dylai cyfranddaliadau cyffredin fod ag un pleidlais ar gyfer pob cyfranddaliad. Dylid datgelu ac egluro'r gwahaniaeth o safon 'un cyfranddaliad, un bleidlais' sy'n rhoi pŵer anghyfartal i fuddion economaidd rhai cyfranddalwyr. Dylid parhau i adolygu strwythurau cyfranddaliadau dosbarth deuol a dylent fynd law yn llaw â mesurau diogelu cymesur ychwanegol i gyfranddalwyr lleiafrifol, yn enwedig yn achos cais i gymryd drosodd.

9.2 Penderfyniadau o bwys

Dylai'r bwrdd sicrhau bod gan gyfranddalwyr yr hawl i bleidleisio ar benderfyniadau o bwys a allai newid natur y cwmni y maent wedi buddsoddi ynddo. Dylid disgrifio hawliau o'r fath yn glir yn nogfennau llywodraethu'r cwmni ac maent yn cynnwys:

- diwygiadau i ddogfennau llywodraethu'r cwmni megis erthyglau neu is-ddeddfau;
- adbryniadau cyfranddaliadau'r cwmni (*buybacks*);
- unrhyw faterion cyfranddaliadau newydd. Dylai'r bwrdd fod yn ofalus rhag gwanhau cyfranddalwyr presennol a darparu esboniadau llawn pan fydd hawliau rhagbrynu ddim yn cael eu cynnig;
- cynlluniau hawliau cyfranddalwyr (*'poison pills'*) neu strwythurau eraill sy'n gweithredu fel mecanweithiau atal i neb gymryd drosodd. Dim ond cyfranddalwyr nad ydynt yn cael eu tynnu ddwy ffordd fydd â'r hawl i bleidleisio ar gynlluniau o'r fath a dylai'r bleidlais fod yn orfodol. Dylai cynlluniau gael cyfyngiad amser a'u cyflwyno i gyfranddalwyr i gael eu hail-gymeradwyo o bryd i'w gilydd;
- cynigion i newid hawliau pleidleisio gwahanol gyfresi a dosbarthiadau cyfranddaliadau; a
- trafodion materol ac eithriadol megis cyfuniadau a chaffaeliadau.

9.3 Buddiannau sy'n gwrthdaro

Dylai'r bwrdd sicrhau bod polisiâu a gweithdrefnau ar fuddiannau sy'n gwrthdaro wedi cael eu sefydlu, eu deall a'u gweithredu gan gyfarwyddwyr,

rheolwyr, gweithwyr a phartïon perthnasol eraill. Os oes gan gyfarwyddwr fuddiant mewn mater dan ystyriaeth gan y bwrdd, yna dylai'r cyfarwyddwr ddatgan buddiant o'r fath yn ddiymdroi a chael ei atal rhag pleidleisio ar y pwnc neu ddylanwadu arno.

9.4 Trafodion partiïon perthnasol

Dylai'r bwrdd ddatgelu'r broses ar gyfer adolygu a monitro trafodion partiïon perthnasol sydd, ar gyfer trafodion sylweddol, yn cynnwys sefydlu pwyllgor o gyfarwyddwyr annibynnol. Gall hyn fod yn bwyllgor ar wahân neu'n bwyllgor presennol sy'n cynnwys cyfarwyddwyr annibynnol, er enghraifft y pwyllgor archwilio. Dylai'r pwyllgor adolygu trafodion partiïon perthnasol sylweddol i benderfynu p'un a ydynt er budd gorau'r cwmni ac, os felly, penderfynu pa delerau sy'n deg a rhesymol. Dylai casgliad trafodaethau'r pwyllgor ar drafodion partiïon perthnasol sylweddol gael eu datgelu yn adroddiad blynyddol y cwmni i gyfranddalwyr.

9.5 Cymeradwyaeth cyfranddalwyr

Dylai cyfranddalwyr gael yr hawl i gymeradwyo trafodion partiïon perthnasol sylweddol a dylai hyn fod yn seiliedig ar gymeradwyaeth mwyafrif y cyfranddalwyr diduedd. Dylai'r bwrdd gyflwyno'r trafodion i gael cymeradwyaeth gan gyfranddalwyr a datgelu (cyn casglu'r trafodion ac yn adroddiad blynyddol y cwmni):

- pwy fyddai'r buddiolwyr yn y pen draw gan gynnwys, unrhyw berchennog sy'n rheoli ac unrhyw barti sy'n gysylltiedig â'r perchennog sy'n rheoli gydag unrhyw fudd perchnogaeth uniongyrchol / anuniongyrchol yn y cwmni;
- busnesau eraill lle mae gan y cyfranddaliwr sy'n rheoli fudd sylweddol; a
- cytundebau cyfranddalwyr (e.e. ymrwymadau i daliadau partiïon perthnasol megis ffioedd trwydded, cytundebau gwasanaeth a benthyciadau).

9.6 Cwestiynau cyfranddalwyr

Dylai'r bwrdd ganiatáu cyfle rhesymol i gyfranddalwyr mewn cyfarfod cyffredinol ofyn cwestiynau ynghylch neu wneud sylwadau ar reolaeth y cwmni, a gofyn cwestiynau yn ymwneud â'r archwiliad i'r archwilydd allanol.

9.7 Penderfyniadau cyfranddalwyr

Dylai'r bwrdd sicrhau bod gan gyfranddalwyr yr hawl i roi eitemau ar raglen cyfarfodydd cyffredinol, ac i gynnig datrysiadau yn amodol ar gyfyngiadau rhesymol. Dylid galluogi i gyfranddalwyr gydweithio i wneud cynnig o'r fath.

9.8 Cyfarfodydd cyfranddalwyr

Dylai'r bwrdd sicrhau bod hawl gan gyfranddalwyr, sydd â chyfran benodol o'i gyfranddaliadau neilltuol neu nifer penodol o gyfranddalwyr, i alw cyfarfod cyfranddalwyr er diben trafod busnes cyfreithlon y cwmni.

9.9 Trothwyon

Dylai unrhyw drothwy sy'n gysylltiedig â phenderfyniadau cyfranddalwyr, cynigion neu gyfranogiad eraill o'r fath gan gyfranddalwyr, bwysu a mesur yr angen i sicrhau bod y mater dan ystyriaeth yn debygol o fod o bwysigrwydd i bob cyfranddaliwr ac nid lleiafrif bychan yn unig.

9.10 Cydraddoldeb ac unioni

Dylai'r bwrdd sicrhau bod cyfranddalwyr o'r un gyfres neu ddsbarth yn cael eu trin yn gyfartal ac yn cael eu diogelu yn erbyn ymddygiad camdriniol neu ormesol gan y cwmni neu ei reolwyr, gan gynnwys camddefnyddio'r farchnad, gwybodaeth ffug neu gamarweiniol, hepgoriadau materol a masnachu mewnol. Dylid diogelu cyfranddalwyr lleiafrifol rhag gweithrediadau camdriniol gan, neu er budd, cyfranddalwyr sy'n rheoli yn gweithredu naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, a dylent gael dulliau unioni effeithiol. Dylid rhoi camau unioni a rheolau gweithdrefnol priodol yn eu lle i sicrhau bod y diogelwch yn effeithiol a fforddiadwy. Os nad yw camau unioni cyfreithiol cenedlaethol yn fforddiadwy, anogir y bwrdd i sicrhau bod digon o fesurau diogelu cyfranddalwyr yn cael eu darparu yn is-ddeddfau'r cwmni.

Gweithredu Pleidleisio drwy Ddirprwy

Mae'r broses bleidleisio drwy ddirprwy yn codi sawl mater ymarferol, a gaiff eu hystyried gan Robeco i benderfynu a yw bwrw pleidleisiau drwy ddirprwy er budd gorau'r perchennog buddiol. Trafodir yr ystyriaethau pwysicaf isod.

1.0 Costau sy'n gysylltiedig â phleidleisio drwy ddirprwy

Mae Robeca yn arfer ei hawliau pleidleisio ar gyfer ei holl gronfeydd rhestredig sydd â buddsoddiadau ecwiti uniongyrchol. Efallai na fydd pleidleisio drwy ddirprwy yn cael ei arfer os fydd costau pleidleisio drwy ddirprwy yn achosi costau sylweddol, a allai effeithio ar berfformiad portffolio. Costau uniongyrchol yw'r hyn a godir yn uniongyrchol ar gronfa fuddsoddi ac sy'n effeithio ar berfformiad y gronfa. I Robeca, mae amcangyfrifon cost cronfeydd rhestredig yn cael eu perfformio bob blwyddyn. Mae pwyllgor gweithredol RIAM yn cymeradwyo pa bleidleisiau cronfeydd y dylid eu gweithredu gan roi sylw i'r ystyriaethau cost. Ar gyfer mandadau buddsoddi diamod, trafodir dewisiadau pleidleisiau gyda'r perchennog buddiol.

2.0 Marchnadoedd blocio cyfranddaliadau

Mae pleidleisio drwy ddirprwy angen blocio cyfranddaliadau mewn sawl marchnad. Mae hyn yn golygu bod masnachu cyfranddaliadau yn cael ei wahardd ar ôl anfon pleidlais dros safle ecwiti. Yn y marchnadoedd hyn, mae Robeca yn pleidleisio drwy ddirprwy pan fydd y rhaglen yn cynnwys eitem ddadleuol ac mae nifer y stoc yn cael effaith amlwg ar y canrannau cymeradwyo. Yn yr achosion hyn, ar sail gyffredinol, mae Robeco yn pleidleisio 80% o'r safle ecwiti. Mae'r 20% sy'n weddill yn hwyluso masnachu ad-hoc, os oes angen.

3.0 Benthycu gwarannau

Mae gan Robeca raglen fenthycu gwarannau ar gyfer sawl un o'i gronfeydd cyfuddiannol rhestredig. Pan fydd cyfranddaliadau'n cael eu benthycu, nid yw Robeco'n gyfamodol yn gallu arfer hawliau pleidleisio ar gyfer y cyfranddaliadau hyn.

Ar gyfer ein cronfeydd cyhoeddus, rydym yn adolygu os yw ein cyfranddaliadau wedi'u benthycu ar gyfer cyfarfodydd cyfranddalwyr sydd ar y gweill. Mae'r penderfyniad i alw cyfranddaliadau yn ôl yn dibynnu ar ddau brif ganllaw. 1) Mewn egwyddor, ein nod yw pleidleisio ar ein safle ecwiti i gyd, gyda'r mwyafrif o'r rhan honno o leiaf. 2) Mewn achosion penodol, ffafrir galw cyfranddaliadau yn ôl am ganran hyd yn oed yn uwch os yw

- Y cwmni yw'r daliwr sylweddol
- Y cwmni yn destun ein rhaglen ymgysylltu ac / neu bod ymgysylltiad wedi bod yn aflwyddiannus hyd yma ac
- Y rhaglen ar gyfer y cyfarfod cyfranddalwyr yn cynnwys cynnig dadleuol.

Mae rhaglen fenthycu gwarannau Robeco yn cael ei monitro gan ein hasiant benthycu ar gyfer camddefnyddio hawliau pleidleisio.

4.0 Defnyddio Ymgynghorwyr Dirprwy

Mae Robeco yn defnyddio plattform pleidleisio drwy ddirprwy ac argymhellion pleidleisio drwy ddirprwy ar gyfer pob cyfarfod lle'r ydym yn pleidleisio ynddynt. Mae ein hymgyngorydd pleidleisio drwy ddirprwy (Glass Lewis. Co) yn darparu argymhellion pleidleisio yn seiliedig ar bolisi

arferion pleidleisio Robeco. Yna, mae tîm Robeco o ddadansoddwyr pleidleisio pwrpasol yn dadansoddi teilyngdod pob eitem ar y rhaglen. Mae'r dadansoddiad hwn, yn seiliedig ar bolisi pleidleisio Robeco, yn cymryd blaenoriaeth dros argymhellion yr ymgynghorydd pleidleisio drwy ddirprwy. Golyga hyn fod cyfarwyddiadau Robeco yn aml yn gwyro oddi wrth argymhellion y rheolwyr a'r ymgynghorydd pleidleisio drwy ddirprwy.

Ar sail blynyddol o leiaf, rydym yn gwerthuso ein hasiant pleidleisio drwy ddirprwy, ar ansawdd yr ymchwil llywodraethu ac aliniad argymhellion pleidleisio (wedi'u haddasu) a pholisi pleidleisio Robeco. Mae'r adolygiad hwn yn rhan o fframwaith reoli Robeco ac yn cael ei sicrhau'n allanol.

Cyswllt

Robeco Institutional Asset Management B.V.
Carola van Lamoen
Head Governance and Active Ownership
Weena 850
3014 AD Rotterdam
The Netherlands

c.van.lamoen@robeco.nl
www.robeco.com